

Cinsel Şiddete Karşı Yasal Haklarımız: **6284 Sayılı Kanun**



cinselsiddetlemucadele.org

csdestek.org

İçerik

Av. İrem Yener

Katkıda Bulunanlar

Av. Arzu Aydoğan

Begüm Baki

Av. Burcu Uçuran

Av. Eda Dilara Toca

İrem Özgürçan

Tasarım



Bu broşür cinsel şiddet hakkında çeşitli bilgiler içermektedir; bu bilgiler şiddete dair hafızamızı canlandırabilir veya üzerimizde çeşitli etkiler ortaya çıkarabilir. Bunu fark edersek derin ve yavaş nefesler alarak rahatlamayı ve okumaya ara verip, kendimizi hazır hissettiğimizde devam etmeyi deneyebiliriz.

İçindekiler

Giriş 6

**6284 Sayılı
Kanuna Göre Haklarımız** 8

**Başvuru Süreci ve Dikkat
Edilmesi Gerekenler** 16

GİRİŞ

6284 sayılı kanun yani uzun adıyla Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun¹, İstanbul Sözleşmesi esas alınarak yapılmış, şiddet gören, şiddet görme tehlikesi bulunan veya tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kadınların, çocukların, aile bireylerinin korunması ve cinsiyet/cinsel kimlik/yönelim ayrımı olmaksızın evli/bekar gözetmeksizin tüm kişilere yönelik şiddetin engellenmesi amacıyla başvurulabilecek tedbirleri düzenleyen bir kanundur. 6284 sayılı Kanun, ailenin korunması ve kadına karşı şiddetle etkin bir mücadele verilmesi amacıyla, uygulamaya yönelik somut mekanizmalar kurması bakımından, iç hukuktaki en etkin ve kapsamlı metindir.

Her ne kadar uygulamada kolluk görevlileri başvuru yapan kişilere yardımcı olmamak için İstanbul Sözleşmesi'nden çekildiğimizi ve bu kanunun artık geçerli olmadığını söylese de, 6284 sayılı Kanun hala yürürlükte ve içerdiği düzenlemelere yönelik tedbirlere hala başvurulabilir.

Bu kanuna dayanarak hem kendiniz, hem de beraberinizdeki kişi çocuklarınız için koruma tedbiri ve uzaklaştırma kararı çıkarılabilir. Bu karar ve tedbirlerin çıkarılma sürecine ilişkin ayrıntılı bilgilere yazının devamında değinilecektir. Ancak öncesinde bu tedbirlere başvurulabilecek durumlar ve şiddete dair bilgilendirme yapmak gerekmektedir.

Şiddet, bireyin fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik yönden zarar görmesiyle ya da acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranıştır.² Yani şiddet sadece fiziksel olarak zarar görmekten ibaret değildir, kanun başkaca şiddet türlerine karşı da koruma sağlar. Cinsel şiddet de bunlardan biridir. ÇŞMD cinsel şiddeti şöyle tanımlamaktadır:

¹ Kanun metni: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6284.pdf>

² https://evicisiddet.adalet.gov.tr/SIDDET_NEDIR.html

“Cinsel şiddet, onay almaksızın, onay inşa ederek veya onay almanın söz konusu olamayacağı durumlarda kişinin/kişilerin uyguladığı, cinselliğe yönelik teşebbüs ve tehdit içeren her türlü eylem, davranış ve müdahaleyi tanımlar. Cinselliğin araç olarak kullanıldığı ya da kişinin cinsiyetini, cinsel kimliğini, cinsel yönelimini, toplumsal cinsiyetini veya toplumsal cinsiyet ifadesini hedef alan, onayın var olmadığı, istenmeyen, gerçekleşmiş, teşebbüs edilmiş, tehdit boyutunda kalmış eylem ya da davranışlardır. Eylem gerçekleşmiş bir eylem olabilir, gerçekleşmemiş ve girişimde kalmış olabilir. Cinsel şiddete yönelik gözdağı, şantaj ve farklı tehdit davranışları olabilir. Bir kişinin bedensel ve/veya cinsel bütünlüğüne yönelik bir müdahale de olabilir.”³ Bu tanımda belirtilen eylem ve girişimler de Kanun kapsamındadır. Şiddeti mutlaka şahsen görmeniz gerekmez, bir başkasının şiddete maruz bırakıldığını görmek de size ihbar hakkı doğurur. İhbarı alan kamu görevlilerinin ise görevlerini etkili ve süratli biçimde yerine getirme ve şiddete maruz kalan yada uğrama tehlikesi altında olan kişilerin gecikmeksizin korunması için gereken diğer tedbirlere ilişkin yetkilileri haberdar etme yükümlülüğü vardır.

Ayrıca şiddet görme tehlikesini yaşamak da 6284 sayılı kanundan faydalanmanız için yeterlidir. Zaten kanun, temel amacı önlemek ve korumak olan tedbirler esas alınarak düzenlenmiştir.

³ <https://www.csdestek.org/tr/cinsel-siddet-tanimi-turleri-kavramlar>

6284 Sayılı Kanuna Göre Haklarımız

Bu kanuna göre sahip olduğumuz haklar önleyici ve koruyucu olmak üzere farklı şekillerde düzenlenmiştir ve bu kararları farklı kişiler verebilmektedir. Mahkemelerden veya polis merkezlerinden yapacağınız tüm başvuruların ÜCRETSİZ olduğu unutulmamalıdır.

Tedbir kararı; 6284 sayılı Kanun kapsamında, şiddete maruz bırakılan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurlarının korunması adına aile mahkemesi hâkim, kolluk görevlileri ve mülkî amirler (kaymakamlık veya valilikler) tarafından, istek üzerine veya resen verilecek, kişileri korumaya yönelik önleyici ve koruyucu tedbir kararlarını ifade eder. Ayrıca kanun kapsamında şiddet uygulayan yada uygulama tehlikesi bulunanlarla ilgili olarak aşağıdaki **Önleyici Tedbirlerden** birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere de hâkim tarafından karar verilebilir;

- a)** Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması,
- b)** Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi,
- c)** Aynı konutu paylaşmasalar dahi korunan kişilerin buldukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması,
- ç)** Çocuklarla ilgili daha önce verilmiş bir kişisel ilişki kurma kararı varsa, kişisel ilişkinin refakatçi eşliğinde yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması,
- d)** Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması,
- e)** Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi,
- f)** Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi,

g) Bulundurulması veya taşınmasına kanunen izin verilen silahları kolluğa teslim etmesi,

ğ) Silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi,

h) Korunan kişilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların buldukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması,

ı) Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurması ve tedavisinin sağlanması yönünde ihtar ve tedbirlere karar verilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde yer alan tedbirler kolluk amirlerince de alınabilir.

Uzaklaştırma kararı da kişinin korunmak adına 6284 sayılı kanuna göre talep edebileceği **Koruyucu tedbirlerden** biridir.

Bunun dışında da ilgili kanun şiddete maruz bırakılan veya bırakılma tehlikesi bulunan kişilere sığınak hakkı, geçici (yakın) koruma, kimlik değişikliği, adres ve kişisel bilgilerin gizlenmesi, şiddet uygulayanın silahını polise teslim etmesi, geçici velayet, tedbir nafakası, geçici maddi yardım, aile konutu şerhi, sağlık ve danışmanlık tedbiri, kişisel eşya ve belgelerin kolluk marifetiyle teslimi ve genel sağlık sigortası gibi haklar sağlar.

A) Sığınak Hakkı

Şiddete uğrayan veya uğrama tehlikesi bulunan herkes, ilgili kanunun önleyici tedbir kararlarından biri olan sığınma hakkından faydalanabilir. Bunun için yaşadığınız yerdeki Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM), Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlüğü, karakol veya jandarma komutanlığı ya da belediyelerin kadın danışma merkezlerine başvurabilirsiniz. Bu kurumlara başvurmak için adli bir süreç başlatma zorunluluğunuz yoktur.

Siğınak hizmetinden yararlanmak için herhangi bir karakola başvurabilirsiniz; ikametgah adresinizin bulunduğu il veya ilçedeki karakol olması zorunlu değildir. Karakola başvurduğunuzda siğınağa gitmek istediğinizi belirtmeniz yeterlidir; şiddet gördüğünüzü veya şiddet görme tehlikesi altında olduğunuzu kanıtlamak zorunda değilsiniz. Kolluk görevlileri, talebiniz doğrultusunda işlem yapmakla yükümlüdür. Bu durum için bir mahkeme kararı veya adli süreç gerekli değildir. Başvuru yaptığınızda eğer yakınlarda uygun bir siğınak yoksa veya siğınakta yer bulunmuyorsa, kolluk kuvvetleri yine de sizi güvenli bir yere yerleştirmek ve güvenliğinizi sağlamak zorundadır.

Siğınaklara çocuklarınızla birlikte gidebilirsiniz; ancak 12 yaşından büyük erkek çocuğunuz varsa, siğınak desteğini çocuğunuzla birlikte almanız pratikte mümkün olmayabilir. 6284 sayılı Kanuna göre, devlet, bu durumda olan kadın ve çocuklara ev tahsis etmekle yükümlüdür, ancak uygulamada bu her zaman mümkün olamamaktadır. Eğer çocuğunuzun bırakabileceğiniz güvenli bir yer yoksa, devlet çocuğunuzun koruma altına alarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı bir kuruluşa yerleştirebilir. Siğınakta kaldığınız süre boyunca çocuğunuzun düzenli olarak görülebilir ve siğınaktan ayrıldıktan sonra, çocuğunuzun yerleştirildiği kurumdan alarak birlikte yaşamaya devam edebilirsiniz.

B) Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe)

Anılan kanun hükümlerine göre, verilen tedbir kararlarını ihlal etmeye devam eden kişi hakkında, hâkim kararı veya savcının talebi ile en fazla 6 ay süreyle elektronik kelepçe uygulanmasına karar verilebilir. Bu süre, ihlal veya ihlal tehlikesine dayanan taleplerle uzatılabilir. Elektronik İzleme Merkezi'nin 7/24 esasına göre yaptığı takip ile failin, tedbir talep eden kişiye yaklaşması durumunda bu durum kolluk kuvvetlerine bildirilir ve yaklaşması engellenir. Bu tedbire aykırılık halinde, ihlal hem tedbir talep edene hem de ilgili birimlere bildirilir. Failin fiili, bir suç oluşturmaması durumunda ayrıca değerlendirilir ve zorlama hapsi uygulanabilir.

Elektronik kelepçe uygulamasının devamlılığına ilişkin talebin, tedbirin sona ermesinden en az 15 gün önce hâkime iletilmesi gerekir. Bu süre özellikle SÖNİM tarafından gerekli inceleme ve raporlamaların yapılacak olması ne-

deniyle, takip sürecinin devamlılığı ve şiddet mağdurunun güvenliği için hayati öneme sahiptir. Ayrıca, güncel uygulamalara göre elektronik kelepçenin ve izleme ünitelerinin teslimi 1 hafta ile 10 gün sürebileceğinden, bu süre zarfında **geçici (yakın) koruma talep edilmesi** önerilmektedir. Böylece failin olası ihlallerine karşı ek önlemler alınmış olur.

C) Geçici (Yakın) Koruma

Size şiddet uygulayan veya uygulama ihtimali olan kişiden zarar görme endişesi taşıyorsanız dışarı çıktığınızda, işe giderken ve benzeri durumlarda size eşlik edecek bir polisin görevlendirilmesini talep edebilirsiniz. Bu talebi size en yakın karakola, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'ne, Cumhuriyet Başsavcılıkları'na, kaymakamlık veya valiliklere ya da Aile Mahkemeleri'ne iletebilirsiniz.

Valilik veya kaymakamlıklar adli süreç başlatılmasına gerek kalmadan, savcılık veya aile mahkemelerine yönlendirmeden geçici koruma kararı verebilmektedir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde karakol veya jandarma da geçici koruma kararı verebilir, daha sonra bu kararı valilik veya kaymakamlığa onaylatır.

D) Koruma Tedbiri ve Uzaklaştırma Kararı

6284 sayılı kanun bünyesinde en yaygın başvuru olan önleme mekanizması, koruma tedbiri veya uzaklaştırma kararı çıkarılmasıdır. Bu kararlar ile size şiddet uygulayan veya uygulama tehlikesi bulunan kişileri ortak yaşadığınız konuttan uzaklaştırabilir, koruma tedbiri süresince size, iş yerinize veya çocukların okullarına yaklaşmasını engelleyebilirsiniz. Aynı zamanda bu kararlar ile kişinin sizi aramasını, mesaj atmasını veya sosyal medya üzerinden rahatsız etmesini engelleyebilirsiniz. Unutulmamalıdır ki, aynı apartmanda yada sokakta oturuyorsanız "3.kata gelmemesi, 500 metre yaklaşmaması" gibi özelliikli ve belirli sınırlar konulmasını talep edebilir, bu şekilde, kişi ile karşılaşma riskinizi en aza indirerek güvenliğinizi artırabilirsiniz.

E) Kimlik Değişikliği

Can güvenliğiniz diğer bütün koruma tedbirlerini yeterli olmayacağı kadar tehdit altında ise, 6284 sayılı kanun kapsamında kimlik bilgilerinizin değiştirilmesini talep edebilirsiniz. Ancak bu kararın uygulanmasına bazı sorunlar yaşanabilir. nceki kimlik bilgileri ile sahip olunan bir sürü haktan mahrum kalabileceği gibi, sistemsel de bazı sorunlar yaşanabilir. Bu nedenle bu hak, başka hiçbir yolun kalmadığı ihtimalde uygulanmasını önerdiğimiz bir Şey olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu konudaki başvurunuzu bir avukat aracılığıyla yapmanızı öneririz.

F) Adres ve Kişisel Bilgilerin Gizlenmesi

Adres ve kişisel bilgilerin gizlenmesi kararı, kişilerin can güvenliklerinden endişe ettikleri durumlarda talep edebilecekleri bir koruma tedbidir. Bu karar, kişisel bilgilerin resmi kayıtlarda gizlenmesi yoluyla Şiddet uygulayan kişinin, kararı alan kişiye ulaşmasını engellemeyi amaçlar. Aile mahkemesine yapacağınız başvuruda, adres ve kimlik bilgilerinizin gizlenmesini talep edebilirsiniz. Resmi kayıtlarda gizlenen kimlik bilgileri veya kimliği ortaya çıkarabilecek bilgi ve adresleri hukuka aykırı olarak başkasına veren, ifşa eden veya açıklayan kişiler hakkında Türk Ceza Kanun hükümleri uygulanır.

Bu karar, başvuru yapan kişileri koruma amacı taşısa da, uygulamada resmi iş ve işlemlerde bazı zorluklar yaşanmasına neden olabilir. Sistemlerde adres ve kişisel bilgilerin gizlenmesi sonrasında, SGK'da işlem yapamamak veya bankacılık uygulamalarını kullanamamak gibi sorunlar yaşanabilir. Bu nedenle, bu kararın talep edilmesinden önce olası sonuçlar dikkatlice değerlendirilmelidir.

Sadece yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespiti de talep edebilirsiniz.

G) İşyeri ve Yerleşim Yerinin Değiştirilmesi, Kişisel Eşya ve Belgelerin Teslimi

Anayasa Mahkemesi'nin emsal kararlarıyla sabit olmakla birlikte, korunan kişilerin can güvenliğinden endişe etmesi halinde, görev yerinin değiştiril-

mesi için hâkimden koruyucu tedbir kararı talebinde bulunabilme hakkına sahiptir.

Korunan kişinin evli olması hâlinde hâkimden müşterek yerleşim yerinden başka bir yerin, yerleşim yeri olarak belirlenmesini talep hakkı olduğu gibi; talep hâlinde korunan kişilerin kişisel eşya ve belgelerinin kolluk marifetiyle teslimi sağlanır.

H) Şiddet Uygulayanın Silahını Polise Teslim Etmesi

Size şiddet uygulayan ya da uygulama ihtimali bulunan kişinin, eğer bir silahı varsa bu silahı polise teslim etmesini yine size en yakın karakoldan, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'nden, Cumhuriyet Başsavcılıkları'ndan veya Aile Mahkemeleri'nden talep edebilirsiniz. Şayet bu kişi polis veya jandarma gibi mesleği nedeniyle silah taşıyan biri dahi olsa, yine de silahını teslim etmesini talep edebilirsiniz.

I) Geçici Velayet, Tedbir Nafakası, Geçici Maddi Yardım

Evlilik devam ettiği sürece velayet anne ve baba tarafından ortak kullanılır. Ancak eşinizin size ve çocuklarınıza şiddet uygulaması durumunda, aile mahkemesi 6284 sayılı kanun kapsamında çocuklarınızın geçici velayetini henüz boşanma davası açılmadan size verebilir. Dava açıldıktan sonra aile mahkemesi hâkimin geçici velayet konusundaki kararı değişmez ve boşanma kararı bu haliyle kesinleşirse, velayet kalıcı hale gelir. Ayrıca, daha öncesinde bağlanmış bir nafakanız yoksa kendiniz ve çocuklarınız için nafaka talebinde de bulunabilirsiniz. Velayetin verildiği taraf, diğer taraftan çocuk için de nafaka isteme hakkına sahiptir.

Şiddete maruz kaldığınızda 6284 Sayılı Kanun çerçevesinde kaymakamlıklardan geçici maddi yardım talep edebilirsiniz. Ancak geçim sıkıntısı çekiyorsanız, yaşadığınız ilçedeki kaymakamlığa sosyal yardım için de başvurabilirsiniz. Bakmakla yükümlü olduğunuz çocuklarınız varsa ve maddi zorluklar nedeniyle onlara yeterli bakım sağlayamıyorsanız, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan gıda, eşya gibi yardımlar ya da nakdi destek isteyebilirsiniz. Bunun için, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakan-

İğr'nın il veya ilçe müdürlüklerine bir dilekçe ile başvurmanız gerekir. Başvurunun ardından yapılacak inceleme sonucu, sosyal ve ekonomik destekten yararlanıp yararlanamayacağınıza karar verilir.

Bu kanunda yer alan tedbirlere ek olarak, hâkim 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile 4721 sayılı Medeni Kanun hükümlerine göre ek tedbirler ile velayet, kayyım, nafaka ve kişisel ilişki kurulması hususlarında karar vermeye de yetkilidir.

Ayrıca korunan kişinin çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere 4 ay ve kişinin çalışması hâlinde ise 2 aylık süre ile sınırlı olmak kaydıyla, 16 yaşından büyük çocuklar için aylık net asgari ücret tutarının yarısını geçmemek ve belgelendirilmek kaydıyla kreş imkânının sağlanması da Valilik ve ya Kaymakamlıklar tarafından karar verilebilen koruyucu tedbirlerdendir.

J) Aile Konutu Şerhi

Aile konutu, yasalar gereği evlilik süresince eşlerin birlikte yaşadığı yer olarak tanımlanır. Eğer oturduğunuz evin tapusu eşinizin adına kayıtlıysa, evlilik cüzdanınız, ikametgâh belgeniz ve kimlik fotokopinizle birlikte Tapu Müdürlüğüne başvurarak aile konutu şerhi koydurabilirsiniz. Ancak, evin aile konutu olarak kabul edilmesini engelleyen bir durum söz konusuysa ve Tapu Müdürlüğü talebinizi reddederse, aile mahkemesine dilekçeyle başvuru yapabilirsiniz. Aile konutu şerhi konulduktan sonra, eşiniz evin satışını sizin onayınız olmadan gerçekleştiremez veya ev üzerindeki haklarınızı kısıtlayamaz. Bu sayede, boşanma davası açtığınızda alacaklarınızı güvence altına almış olursunuz.

K) Sağlık ve Danışmanlık Tedbiri

Bu Kanun hükümlerine göre hakkında önleyici tedbir kararı verilen kişinin korunan kişilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması; bağımlılığının ya da ruhsal bozukluğunun olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması aile mahkemesi ve savcılıklardan talep edilebilir.

Rehabilitasyonun veya tedavi edilmesinin gerekli olduğuna karar verilmesi hâlinde, genel sağlık sigortası kapsamında karşılanmayan rehabilitasyon hizmetlerine yönelik giderler ve bu hizmetler kapsamında verilen diğer sağlık hizmetlerinin giderleri Bakanlık bütçesinden karşılanır. Zira Devletin şiddetin sonlandırılmasına yönelik bireysel ve toplumsal ölçekte programlar hazırlama ve uygulama sorumluluğu kapsamında; hakim veya savci şiddet faili hakkında öfke kontrolü, stresle başa çıkma, şiddeti önlemeye yönelik farkındalık sağlayarak tutum ve davranış değiştirmeyi hedefleyen eğitim ve rehabilitasyon programlarına katılması yönünde ihtar ve tedbire de karar verilebilir.

L) Genel Sağlık Sigortası

Eğer 6284 sayılı kanun çerçevesinde koruma kararı aldırdıysanız ve sigortanız yoksa veya sigorta prim borcunuz olsa bile, bu koruma kararı sayesinde sigortalı kabul edilirsiniz. Koruma kararının geçerli olduğu süre boyunca, sağlık hizmetlerinden sigorta kapsamında faydalanabilir ve ilaçlarınızı sigorta kapsamında temin edebilirsiniz.

BAŞVURU SÜRECİ ve DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Aile Mahkemesine Yapılacak Başvurular

Aile mahkemesine yapacağınız başvurular için bu broşürün son sayfasında yer alan dilekçe örneğini kullanabilirsiniz. Dilekçenizde yaşadığınız olayları ve şiddeti ayrıntılı bir şekilde anlatın ve ardından en yakın adliyedeki nöbetçi aile mahkemesine dilekçenizi teslim edin. Bu dilekçeyi, cumhuriyet savcılıklarına, en yakın karakola, kaymakamlıklara veya ŞÖNİM'lere (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri) de verebilirsiniz.

Ancak dilekçenizi bu kurumlara vermeniz durumunda, dilekçenizin aile mahkemesinin onayına da sunulması gerektiğinden zaman kaybı yaşanabilir. Bu nedenle, doğrudan aile mahkemesine başvurmanız, kararın daha hızlı çıkmasını sağlayacaktır. Uygulamada, doğrudan aile mahkemesine başvuru yapıldığında en geç ertesi gün karar alınabilirken, karakol veya savcılık aracılığıyla yapılan başvurularda kararın onaylanması birkaç gün sürebilmektedir.

Aile mahkemesine başvurduğunuzda size bir dosya numarası verilecektir; bu numarayı bir yere not edin. Başvurunuzun sonucunun en geç ilk iki iş günü içinde verilmesi gerekir. Mahkemeye tekrar giderek dosya numaranızı söyleyip başvurunuzun sonucunu öğrenebilirsiniz. Sığınak ve yakın koruma talepleriniz için aile mahkemesine başvurmanız şart değildir. Bu talepler için ŞÖNİM'e veya karakola gidip, can güvenliğinizin tehdit altında olduğunu belirterek isteğinizin yazılı hale getirilmesini talep etmeniz yeterlidir. Geçici maddi yardım talebiniz için ise, en yakın kaymakamlığa giderek ekonomik durumunuzu ayrıntılarıyla anlatan bir dilekçe yazın. Dilekçenizde, aylık giderlerinizi (kira, elektrik, su vb.) ve bakmakla yükümlü olduğunuz kişilerin (çocuklarınız, anne babanız vb.) masraflarını belirtin. Kaymakamlık, karakol ve ŞÖNİM'e yaptığınız başvurularınızı telefonla arayarak ya da bizzat gide-

rek takip etmeniz yararlı olacaktır. Eğer başvurunuz ve talep ettiğiniz tedbirler reddedilmişse, iki hafta içinde kararı veren kuruma itiraz etme hakkınız bulunmaktadır. Eğer başvurunuz ve talep ettiğiniz tedbirler reddedildiyse, bu ret kararı yalnızca size tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde itiraz etme hakkınız bulunmaktadır.

Hakim, mevcut tedbir kararını kaldırabilir, değiştirebilir ya da aynen devamına karar verebilir. İtiraz, duruşma yapılmaksızın sonuçlandırılır. Ancak, nadiren de olsa, hakim gerekli görürse tarafları dinleyebilir.

İtiraz mercii, itirazı bir hafta içinde karara bağlar. Tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde itiraz edilmeyen kararlar kesinleşir.

Uygulamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Her ne kadar kanun ve bunun uygulanmasına yönelik hazırlanan yönetmelikte kurallar net olsa da, uygulamada bazı sorunlarla karşılaşabiliyoruz. Türkiye’de yasaların her zaman gereği gibi uygulandığını söylemek pek mümkün değil. Kanunu uygulaması ve size destek olması gereken devlet görevlileri görevini ihmal edebilir, yanlış veya eksik bilgi verebilir. Bu nedenle, haklarınızı savunabilmek için önce sahip olduğunuz hakları bilmeniz ve bu hakları elde etme konusunda ısrarcı olmanız gerekebilir.

Hakkında tedbir talep ettiğiniz şahsın kimlik numarasını bilmeniz ya da öğrenmeniz asla sizden beklenmemelidir. Ancak yine de sahip olduğunuz faile ait tüm bilgileri (telefon numarası, iş ve ev adresi, sosyal medya hesapları, fotoğrafı vb.) adli mercilere bildirmeniz, dosyanın akıbeti ve doğru şahsın bulunabilmesi için gereklidir.

Karakola, kaymakamlığa, mahkemeye, şöNİM’lere veya avukata başvurduğunuzda dikkat etmeniz gereken hususlar şunlardır:

Eğer acil bir durum yoksa, öncelikle bir avuktan danışmanlık almanız faydalı olacaktır. Maddi durumunuz bir avukat tutmaya elvermiyorsa, bulundu-

ğunuz ildeki baronun adli yardım bürosuna başvurarak destek alabilirsiniz. Baro, sizden ikametgâh belgesi, fakirlik belgesi ve kimlik fotokopisi isteyip, ardından size ücretsiz bir avukat atayacaktır.

Tüm başvurularınızı yazılı olarak yapmaya özen gösterin. Sözlü olarak verilen yanıtları kabul etmeyin; mutlaka yazılı cevap talep edin.

Karakola başvurduğunuzda, tüm taleplerinizin tutanağa geçirilmesini sağlayın. Tutanakları imzalamadan önce dikkatlice okuyun ve sizin söylemediğiniz bir şey yazıldıysa, bunların değiştirilmesini veya silinmesini talep edin. Başvurunuzu iki kopya halinde yapın; bir kopyası karakolda, diğer kopyası ise sizde kalsın. Sizde kalan kopyaya, polisin "alındı" yazarak imzalamasını isteyin ve bu kopyaya bir evrak kayıt numarası eklenmesini talep edin. Bu evrak numarası ile işlemlerinizi takip edebilirsiniz.

Vücudunuzda darp izleri varsa, polislerin sizi doğrudan hastaneye sevk ederek bu durumu raporlaması gerekir. Eğer polisler bu işlemi kendiliğinden yapmazsa, sevk ve raporlama talebinde bulunun.

Karakollarda bekleme süresi bazen uzun olabilir; bu, karakolun yoğunluğuna veya görevli personelin inisiyatifine bağlı olabilir. Başvurunuzu yaparken mümkünse bir arkadaşınız veya yakınınızla birlikte gitmeniz süreci kolaylaştırabilir.

Karakolda gereken ilgiyi görmediğinizde, 155'i arayarak "şiddet mağduru olarak karakola başvurduğunuzu ancak yeterince yardım alamadığınızı, memurların kanuni görevlerini ihmal ederek suç işlediklerini" yada KADES uygulaması üzerinden şiddet veya şiddet tehlikesini bildirin.

Uygulamada sıkça karşılaşılan sorunlardan biri, şikayet sonrası açılan soruşturmaya ilişkin tebligatların nasıl yapılacağıdır. Şikayetiniz sonrasında bir soruşturma açılırsa, bu soruşturmaya ilişkin size tebligat yapılabilir. Genellikle, karakol tarafından telefonla bilgilendirilirsiniz, ancak tebligatın doğrudan size ulaştırılması da mümkündür. Telefonla bilgi verilmiş olsa bile, tebligatı karakola giderek elden almanızı öneririz.

Uzaklaştırma kararı çıkarmak için ayrıca işlenen suçlardan şikayetçi olmak şartınız yoktur. Şikayetçi olmak için kanunda belli suçlar için özel olarak

belirtilen süreler dışında bir süre sınırlanmamaktadır. Yani uzaklaştırma kararı çıkarmanız daha sonra şikayetçi olma hakkınızı ortadan kaldırmaz.

Şikayet sürecine karar verdiğinde kişi, elindeki delillerle kendisine en yakın karakola giderek kolluk görevlilerine veya adliyeye giderek nöbetçi savcıya ifadesini verip şikayetçi olabilir. **Elinizde hiçbir delilin olmadığı veya kalmadığı/yok edildiği durumlarda** da şikayetçi olabilirsiniz. 6284 sayılı Kanun gereği şikayet sırasında delil veya belge sunma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak zorlama hapsi gibi ihlal durumlarında uygulanan tedbirler için uygulamada bunun talep edildiği ve delil yokluğunda koruma tedbirinin çıkarılmadığı durumlar görülmektedir. Bu süreçte iddiaları kanıtlayacak ve failin cezalandırılmasını sağlayabilecek delil ve ihlalleri ortaya koyabilmek önemlidir. Her suç ve fiil açısından delillendirme aşaması farklılık gösterse de, şiddet davranışını ispatlamaya yönelik her türlü ses kaydı, mesajlaşma ekran görüntüsü, video, fotoğraf, ses kaydı, döküman vs. gibi belgeler ve ayrıca şiddet fiiline ilişkin tanıklıklar da delil olarak gösterilebilir.

Karakola başvuru yaptığınızda ilgili memur ifadenizi ve varsa delillerinizi alır **ancak** kolluk amirinin verebileceği koruyucu tedbirler sınırlıdır. Bu tedbirler gecikmesinde sakınca bulunan yani sığınak, geçici koruma ve geçici maddi destek gibi haller için geçerlidir. Bu hallerin mevcut olması durumunda kolluk amiri evrakı, en geç kararın alındığı tarihi takip eden ilk işgünü içinde Aile mahkemesi hakiminin onayına sunar. Hâkim tarafından 24 saat içinde onaylanmayan tedbirler kabul edilmemiş sayılır. Sonuç olarak kolluk amirinin koruma tedbiri kararı verebilmesi bir istisna halidir.

Bu nedenle bizzat adliyeye giderek Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Birimleri'ne şikayetinizi ve talebinizi, varsa delillerinizle birlikte iletmek hukuki süreçte yararınıza olabilir. Talep Aile Mahkemesi Hakimi tarafından değerlendirilir ve karar verilir. Koruma kararları en çok 6 ay verilebilmekte, eğer koruma kararının devam etmesi istenirse verilen sürenin bitmesine yakın tekrar talepte bulunulması gerekmektedir.

Eğer 18 yaş altındaysanız, özel olarak kurulmuş Çocuk Büro Amirlikleri sizleri gereken birimlere yönlendirecektir. Adli destek almak istediğinizde kendi-

nize en yakın karakola gidebilirsiniz. Bu durumda yaşınızın tespiti ardından sizi Çocuk Büro'ya ya da Çocuk İzlem Merkezi'ne sevk edeceklerdir. Sizin talebiniz olmaksızın tarafınıza avukat ataması yapılacak ve gereken koruma tedbirleri savcılık kararı ile sizin beyanlarınız doğrultusunda alınacaktır.

Bütün bu başvuruları avukat aracılığıyla yapabilirsiniz. Ancak tek başına yapmanız durumunda başvurunuz sırasında yargılama gideri, harç ve benzeri hiçbir masraf alınmaz. Başvuru yapıldığında ilgili aile mahkemesi hâkimi tarafından hemen incelemeye alınır ve hızlı bir şekilde karar verilir. Verilen karar hem size hem de şikayetçi olduğunuz kişiye bildirilir. Bildirim yapılırken şiddet uygulayanların kendilerine yapılan tebligatı almaktan imtina ettikleri gözlemlenebilir. Ancak **koruma kararının ilgililere tebliğ edilme-mesi, kararın uygulanmasını engellemez, yalnızca zorlama hapsi uygulaması için hakkında tedbir kararı verilen şahsa tebliğ şarttır.**

Kişinin uzaklaştırma kararını ihlal etmesi durumunda bir dilekçe⁴ ile savcılığa veya mahkemeye başvurarak şiddet uygulayan kişinin karar ihlalini hangi tarihte, hangi saatte ve hangi şekilde gerçekleştirdiğini, mümkünse delillerle birlikte bildirmeniz gerekmektedir. Bu hususta, gerçekleşen ihlali durdurmaları için derhal 155 veya 112'yi arayarak kolluktan destek isteyebilir, bu ihlal hakkında savcılığa sunulmak üzere tutanak tutmalarını talep edebilirsiniz. Bu bildirim yaptığınızda, şiddet uygulayan kişinin kanuna göre 3-10 gün arasında hapis cezasına çarptırılma olasılığı vardır. Bu ihlalin birden fazla kez gerçekleşmesi durumunda verilecek zorlama (tazyik) hapsi süresi 15-30 gün arasında olacaktır. Ancak bu hapis süreleri toplamda 6 ayı geçemez.

Uzaklaştırma kararı verilen kişi karara itiraz edebilir. İtiraz, Aile Mahkemesi'ne yapılır ve itirazın süresi kararın kişiye tebliğinden itibaren 2 haftadır. Mahkeme bu itirazı 1 hafta içerisinde inceleyip karar verir. Mahkemenin şikayetçi olunan kişinin itirazını kabul etmesi durumunda uzaklaştırma kararı kalkar. Bu konuda verilen karar kesin karardır, itiraz edilemez. Böyle bir durumda tekrardan ve yeni delillerle uzaklaştırma kararı çıkarılması için başvuru yapılabilir.

⁴ Broşür sonunda dilekçe örneğine ulaşabilirsiniz.

Bu broşürü cinsel şiddete karşı haklarımızı 6284 bağlamında bir kez daha hatırlamak ve hatırlatmak amacıyla hazırladık. Aynı zamanda Kanunun cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim fark etmeksizin herkesi, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden beslenen suçlara karşı koruduğunu tekrar ortaya koymak istedik. Haklarımızı talep ederek koruyacağız, bu Kanun da bunun için yapıldı. Her zaman ve her durumda destek istemek hakkımız!

Dilekçe örneği

T.C. İSTANBUL NÖBETÇİ AİLE MAHKEMESİNE

TEDBİR TALEBİNDE

BULUNAN :

ADRES :

İLETİŞİM NO :

***HAKKINDA TEDBİR:**

İSTENEN :

ADRES :

İLETİŞİM NO :


KONU : 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Hakkında Kanun uyarınca ilgili tedbirlerin alınması hakkında talep ve beyanlarımın sunulmasıdır.


AÇIKLAMALAR


BURAYA NEDEN KORUMA/UZAKLAŞTIRMA TALEBİ İSTEDİĞİNİZİ, HANGİ OLAYLARDAN ÖTÜRÜ TEDBİR TALEP ETTİĞİNİZİ VE YAŞADIĞINIZ DUYGULARI YAZMANIZ YETERLİDİR.

* Tedbir talep eden olarak adresinizin gizli tutulmasını ve karşı tarafa tebliğ edilmemesini isteyebilirsiniz. Bu sebeple adres, sonuç ve talep kısmına "adresimin gizli tutulması talebim mevcuttur" yazabilirsiniz.



 cinselsiddetlemucadele

 cs_mucadele

 cinselsiddetlemucadelederneği

 CinselŞiddetleMücadeleDerneği

www.cinselsiddetlemucadele.org - info@cinselsiddetlemucadele.org